

Wiadomości

Wtorek, 7 czerwca 2022

26 spotkanie Wieliczka-Wieliczenie Bis! pt. "Księża i zakonnicy pochodzący z Ziemi Wielickiej"

Przybyłych przywitała Jadwiga Duda, prezes Stowarzyszenie „Klub Przyjaciół Wieliczki”, organizatorka spotkania. Wspomniała, że 31.03.b.r. odbył się na cmentarzu w Borku Fałęckim pogrzeb śp. prof. dr hab. Politechniki Krakowskiej Eugeniusza Kulwickiego, lat 95, autora książki pt. „Nie bójcie się cierni...Wspomnienia” (2021). Zmarły był żołnierzem Armii Krajowej, a po wojnie w antykomunistycznej nielegalnej organizacji Ruchu Oporu Armii Krajowej. W 1946 r. został aresztowany i skazany na 10 lat więzienia. Więziony w więzieniach politycznych we Wronkach i Potulicach. Pisałam o nim na łamach „Głosu Wielickiego” (nr 11 z 2017 r.). Prosząc Boga o pokój wieczny dla śp. Profesora, zmarłych duchownych z Ziemi Wielickiej i ofiar wojny w Ukrainie uczestnicy spotkania modlitwy: „Ojcze Nasz...Zdrowaś Mario... i Wieczne odpoczywanie...”.

Wręczyła Michałowi Aniołowi legitymację członkowską KPW i znaczek wydany z okazji 50. lecia Klubu (1966-2016), a Justynie Twardosz, dyplom za udział w XVI kweście na Cmentarzu Komunalnym w Wieliczce 1.11.2021 r.

Wśród gości przywitała: księdza prałata Zbigniewa Gerle, proboszcza Parafii św. Klemensa w Wieliczce w latach 1994-2017, dziekana Dekanatu Wielickiego, od 18.06.2017 r. Honorowego Obywatela Wieliczki, ks. dr. Wojciecha Olszowskiego, proboszcza Parafii pw. św. Klemensa w Wieliczce, ojca Damiana Bieńkowskiego, proboszcza Parafii pw. Stygmatów św. Franciszka z Asyżu, o. Artura Machałę, o. Leona Zdzisława Pokorskiego z tej parafii, prelegentów: Marcina Perka i Tomasza Pieprzycę, członków KPW oraz grupę studentów etnologii z Uniwersytetu Jagiellońskiego. O. Ludwik Kurowski, OFM, Honorowy Obywatel Wieliczki od 3.05.2001 r. przeprosił zebranych za nieobecność na spotkaniu.

O. Leon Zdzisław Pokorski z tomiku pt. „Anioły też płaczą” (1999-2000) swojego autorstwa przeczytał wiersze: „Anioł cienia”, „O blasku słońca”, „Ernestowi Bryłowi”, „chwilami dotykasz życia”, „mój anioł siła życia”, „zatrzymaj mnie”, „Urodziny”, „Jasna Góra”, „Franciszek”, „ktoś zapukał do drzwi”, „Pociąg”. Autora i jego wiersze nagrodzono brawami.

Kolejno prowadząca zaprosiła do wypowiedzi Marcina Perka i wspomniała, że tematem duchowieństwa z Parafii pw. św. Klemensa w Wieliczce zajmuje się od 2015 r. Zebrane informacje prezentował 28.10.2015 r. na 215 i 26.10.2016 r. na 227 spotkaniach „Wieliczka-Wieliczenie”. Jego prelekcje zostały opublikowane w „Biblioteczce Wielickiej” w zeszytach nr 160 (2015) i 172 (2016).

Marcin Perek - „Duchowni pochodzący z Parafii pw. św. Klemensa w Wieliczce na przestrzeni wieków - wybrane biografie”. Ks. Jan Bała ur. 1851 r. - św. przyjął w 1880 r. w Tarnowie, wikariusz w Andrychowiu i Rychwałdzie a po rozgraniczeniu diecezji w Sułkowicach, gdzie zmarł w 1888 r. Ks. Stanisław Batkowski - ur. 1866 r., św. kapłańskie przyjął w Krakowie w 1890 r., pełnił posługę wikariusza w Czarnym Dunajcu. Zmarł w 1893 r. Ks. Józef Bętkowski - ur. 1723 r. w Wieliczce, studiował na Akademii Krakowskiej, gdzie w 1741 r. otrzymał doktorat z filozofii. Był prepozytem kolegiaty w Nowym Sączu a od 1769 r. proboszczem w Bieczu, gdzie zmarł w 1789 r. Ks. Adam Bogucki - ur. w 1916 r., ukończył gimnazjum im. J. Matejki, studiował na UJ i krakowskim Seminarium Duchownym, święcenia otrzymał w Krakowie w 1941 r. z rąk abpa St. Sapiehy. Pracował jako wikariusz w Rudawie, Liskach i Ruszcu a od 1966 r. był proboszczem parafii w Choczni, później w Żywcu i Jabłonce. Zmarł w Domu Dla Księżych Chorych w Makowie w styczniu 2001 r. i pochowany w rodzinnej Wieliczce. O. Tomasz Bojarski z zakonu OO. Kapucynów (1742 - 1814) oraz z tego samego zakonu O. Franciszek Brzeziński (1734 - 1794). Ks. Michał Cieślik - 1857 r., św. przyjął w Tarnowie w 1882 r. Był wikariuszem w Jordanowie, Czarnym Dunajcu, Czarnym Potoku, w Nowym Rybiu, w Bobowej oraz w Kruźlowej, Zasowie, w Łapczycy oraz w Sromowcach Niżnych i Rożnowie, Odporyszowie, Niedźwiedziu oraz w Siedliskach Bogusz. Zmarł w 1911 r. w Krakowie. Ks. Piotr Czańba (1923 - 2003), pochowany na cmentarzu w Wieliczce. Ks. Stanisław Daniec - ur. w 1918 r., św. przyjął w 1950 r. w Krakowie, posługiwał w Ciężkowicach, i w Skawinie oraz proboszczem w Borzęcie k. Myślenic, gdzie zmarł w 1989 r. Ks. Michał Dębowski - ur. 1865 r., po seminarium i studiach na UJ przyjął święcenia kapłańskie w 1889 r., był kapłanem kard. A. Dunajewskiego a później wikariuszem w Morawicy i katechetą w Krakowie. Zmarł w 1927 r. Ks. Władysław Dobrzański - ur. w 1847 r., św. kapłańskie przyjął w 1872 r. w Tarnowie, od 1889 r. był proboszczem w Cięcinie, gdzie zmarł w 1910 r. Ks. dr. Andrzej Dobrzyński (1968), ukończył liceum w Wieliczce a po Seminarium przyjął święcenia w Krakowie w 1993 r., doktorat obronił w 1997 r. w Hiszpanii, od czasów studiów pracuje w Rzymie. Ks. dr. Mikołaj Druźbacki - kapłan diecezji w Przemyślu, ur. w Wieliczce - 1895 r., studiował w Przemyślu, gdzie został kapłanem w 1921 r. Od 1939 r. był st. kapłanem, zginął podczas bombardowania Łucka w czasie kampanii wrześniowej we wrześniu 1939 r. Ks. Adam Gabryś - (1918 - 1975). Ks. Władysław Garlik (1886 - 1958) jako proboszcz w Lubczy, zmarł tam. Ks. Marian Gazek ur. w 1907 r., ukończył liceum w Wieliczce w 1928 r., po maturze wstąpił do Śląskiego Seminarium Duchownego. W Krakowie uzyskał święcenia w 1933 r., i podjął pracę wikariusza na terenie diecezji Śląskiej a później był proboszczem w tamtejszych parafiach - zmarł w Wieliczce jako emeryt w 1973 r. i jest pochowany na tutejszym cmentarzu. O. Celestyn Grzesiak (z Zakonu Cystersów), ur. w 1865 r. - brak danych co do daty i miejsca śmierci. Jan z Wieliczki junior (1526 - 1599), był profesorem teologii oraz kanonikiem przy kościele św. Floriana w Krakowie oraz przy katedrze wawelskiej. Ks. Klemens Jaworski (ur. 1841 r.) - kapłanem był od 1868 r., wikariusz w kilku parafiach diecezji tarnowskiej a później w krakowskiej - zmarł w 1907 r. Ks. Tomasz Jurgowski (1842 - 1880). Ks. Andrzej Juskiewicz (1935 - 1968) pracował jako wikariusz w Brzeziu k. Niepołomic, pochowany na tut. cmentarzu. Ks. Stefan Kaczmarczyk (1914 - 1987) -

kapłan diecezji wrocławskiej. Ks. Kasper z Wieliczki - altarysta w kościele NMP w Krakowie (ok. 1453). Ks. dr Stefan Kowalczyk - ur. w 1921 r. - studiował na UJ i przyjął św. kapłańskie w 1944 r. z rąk ks. abpa St. Sapięhy, pełnił funkcję wikariusza, wice-rektora Seminarium Duchownego w Krakowie (1960 - 1963) i proboszcza w Jaworznie, gdzie zmarł w 1984 r. O. Stefan Krzyszkowski CM (1867 - ?). Ks. Franciszek Krzyżak (1910 - 1983) i jego brat Wojciech (1901 - 1942). Ks. Tomasz Kuderski (1744 -1814). Ks. Stanisław Lachman (1850 - 1896), Ks. Józef Lenartowicz - jego postać była omawiana na 102 spotkaniu z cyklu "Wieliczka - Wieliczanie" w 2006 r. Ks. Kazimierz Lepiarz ur. w 1857 r. - zm. w 1896 r. jako proboszcz parafii w Pstrągowej w diecezji tarnowskiej. Ks. Roman Lepiarz ur. w 1838 r.- zmarł w 1928 r. jako proboszcz w Zbylitowskiej Górze - diecezja tarnowska. Ks. Włodzimierz Leśniak - ur. w Wieliczce w 1962 r. - obecnie pełni posługę w diecezji sosnowieckiej. Ks. Mikołaj z Wieliczki - w l. 1570-1573 był proboszczem parafii na Salwatorze w Krakowie, gdzie zmarł w 1573 r.. Ks. Andrzej Mikuła - kapłan diecezji sosnowieckiej - ur. w 1954 r., św. przyjął w 1978 r. w Krakowie. Ks. Jerzy Mikuła (1945 - 1995). Ks. Andrzej Mistat - jego sylwetka była przedmiotem jednego ze spotkań „Wieliczka - Wieliczanie”. Ks. Michał Mamot (1854-1903). O. Tadeusz Nazim (1903-1966) zakonnik zakonu Franciszkanów Konwentalnych. Ks. Alojzy Neudeker - ur. w 1821 r. - zmarł jako proboszcz w Szyku. Ks. Alojzy Nodzyński OFM Obs. (1874 - 1923) i jego brat Józef Nodzyński (1885 - 1954). Br. Teodor Piątek (1921 - 2016) z zakonu Franciszkanów Konwentalnych z Niepokalanowa. Ks. Franciszek Pobudkiewicz (1826 - 1892) jako prepozyt kościoła Mariackiego w Krakowie. O. Antoni Podlewski - zakon kapucynów (1741 - 1820). O. Jan Połaniecki (1693 - 1763), z Zakonu Ojców Bernardynów. Ks. Józef Procner (1826 - 1905) jako proboszcz w Suchej. Ks. Stanisław Rzepecki (1865 - 1925) - pochowany na cmentarzu w Wieliczce. Ks. Marcin Siedlecki ur. w 1903 r. - zm. 1968 r. jako proboszcz w Rudawie. Ks. Stanisław Sławiński (1812 - 1859). Ks. Franciszek Sosin (1853 - 1905) jako rezydent w Bieżanowie. Ks. Józef Stryszowski - z diecezji wrocławskiej - ur. 1926 r. zm. jako rezydent przy parafii św. Klemensa w Wieliczce w 1985 r. - pochowany na tut. cmentarzu komunalnym. Ks. Tadeusz Szarek (1940 - 2017). Ks. Roman Szczepański (1835 - 1872). O. Roman Trzonek CM - ur. 1947 r. ze Zgromadzenia Księża Misjonarzy. Ks. Tomasz Turkiewicz (1756 - 1820) jako proboszcz w Lipnicy Murowanej. Ks. Antoni Turner (1828 - 1884) jako proboszcz w Pleśnej w diecezji tarnowskiej, Ks. Paweł Włodarczyk ur. w 1970 r., brak bliższych danych o jego posłudze kościelnej oraz Ks. Mikołaj Zagórski (1820 - 1894) jako proboszcz w Nowym Rybiu - diecezja tarnowska - był uczestnikiem powstania styczniowego 1863 r. gdzie został ranny w nogę.”

Podzielił się także z zebranymi wiadomością z internetu o pochodzącym z Wieliczki Adamie Rychelu (1909-1958), komandorze Marynarki Wojennej (MW), uczestniku 7 kampanii wrześniowej w 1939 r. , a po wojnie ofierze represji stalinowskiej. Po wojnie będąc Komendantem Szkoły Oficerskiej MW a później był z-cą Szefa Sztabu Głównego MW - 15 12. 1951 r. został aresztowany jako podejrzany o szpiegostwo na rzecz obcych państw w tzw. procesie 7-miu komandorów. Podczas śledztwa był torturowany, w wyniku czego zapadł na chorobę nerwową i poddany leczeniu szpitalnemu. Z dniem 27.08. 1953 r. śledztwo w jego sprawie zostało umorzono a on został zwolniony z braku dowodów winy. Po wyjściu z aresztu podjął pracę początkowo jako pracownik fizyczny, a następnie jako oficer nawigacyjny w Kapitanacie Portu Gdańsk. Zmarł 3.11. 1958 r. i pochowany na cmentarzu w Gdyni Oksywiu. W dniu 23.11. 2021 r. odbył się jego symboliczny pogrzeb na Cmentarzu MW Gdynia Oksywie w kwaterze pamięci wraz ze swą żoną. Pośmiertnie awansowany do stopnia Komandora MW.

Tomasz Pieprzycza - „O księdzu Stanisławie Osuchowskim (1802-1865) - proboszczu bodzanowskim, bieżanowskim i wielickim”. Stanisław Osuchowski urodził się 23.04.1802 r. we wsi Świdnik, parafia Tęgoborze, jako Stanisław Szewczyk/ Szefczyk. Był synem Andrzeja Szewczyka, 30. letniego rolnika i młodziutkiej, 16-letniej Małgorzaty z domu Piechnik. Tomaszowi Koseckiemu, regionaliście z tamtych okolic, kilka lat temu udało się dotrzeć do kartki odnalezioną pod dachem prawie 200 - letniej kapliczki w Świdniku. Karteczkę udało się odczytać, a jej fragment brzmi następująco: *„w roku 1821 wystawił tę kapliczkę śp. ojciec Piotra Osuchowskiego gospodarz bardzo porządny uczciwy (...) Temuż gospodarzowi Bóg błogosławił za to bo jego dzieci i tak: syn Stanisław Osuchowski był proboszczem i kanonikiem w Wieliczce. O tymże księdzu byłoby dużo pisać jak był gorliwym i zacnym kapłanem. Ja który to piszę słyszałem w samej Wieliczce o Jego cnotach i zasługach.”* Skąd zmiana nazwiska, dokonana przez Stanisława jeszcze przed pójściem do seminarium? Wydaje się że trafną diagnozę postawił nie żyjący już Antoni Sypek, historyk, regionalista i radny z Tarnowa, pisząc: *„Zapewne z otoczenia biskupa, czy też od zaprzyjaźnionego księdza, choćby od proboszcza z Tęgoborzy, otrzymał radę. Zmień nazwisko na inne. Szewczyk dla księdza nie przystoi. Zmiany nazwisk księży były na porządku dziennym w XIX w. Synowie pochodzenia chłopskiego często mieli pospolite nazwiska, narażające przyszłego księdza na kpiny wiernych. Zmieniano więc nazwisko na jakieś bardziej „pańskie”. Około 1820 r. rozpoczyna studia w Seminarium Duchownym we Lwowie. Początkowo studiuje filozofię, a następnie od 1822 r. - teologię. Stanisław Osuchowski zostaje wyświęcony na księdza w 1828 r., a następnie trafia na wikariusza do parafii św. Klemensa w Wieliczce. Od 1829 r. pracuje także jako katecheta w gimnazjum w Bochni. Jak wspominał później: *„Byłem tam wikariuszem na dwa zawody, pod rządami, a była to moja najpierwsza stacja. Tam przeżyłem najpiękniejsze mego życia chwile, pełne nadziei i widoków, lud tamtejsz[ej] parafii księży szanował, był dość pobożny, a poza ludem alpejskim najlepszy. (...) był ogrom i mnogość parafian skorych do słuchania słowa Bożego, było to doskonale pole do pracy dla młodego księdza”.* W październiku 1832 r. umiera w młodym wieku proboszcz parafii w pobliskim Bodzanowie - pochodzący z Orawy ksiądz ks. Marcin Znatsek. Ksiądz Osuchowski przemawia na jego pogrzebie i już wówczas prezentuje swoje zdolności do przemawiania. Miał on *„czułą mowę tak dalece, że parafianie, którzy go (ks. Znatska) cierpieć nie mogli, łzy wylewali i głośno szlochali.”* Kilka miesięcy później, 24 marca 1833 r. ks. Osuchowski obejmuje po ks. Znatsku parafię Bodzanów. Zarówno kościół jak i budynki plebańskie zastał zaniedbane, w złym stanie, stąd w pierwszej kolejności odnowił plebanię i kuchnię, dokładając także i z własnej kieszeni, wymienił obrusy w kościele, wstawił do kościoła dodatkowe dwa konfesjonały. W 1834 r. założył i zaczął prowadzić Kronikę Parafialną parafii Bodzanów. W Kronice opisał dokładnie uposażenie parafii, rys historyczny, zebrał źródła pisane jaki i ustne (wypytyując starszych parafian) i opisał działalność swoich poprzedników, księży bodzanowskich. W sierpniu 1834 r., czyli po niespełna półtora roku, ksiądz Osuchowski opuszcza Bodzanów, by przenieść się do znajdującej się po drugiej stronie Wieliczki parafii Bieżanów. W archiwum parafialnym nie zastaje zbyt wiele dokumentów. Postanawia to zmienić - gromadzi i porządkuje dokumenty. Zakłada Kronikę Parafialną, w której opisuje historię parafii. Tak jak wszędzie sporządza wszelakie inwentarze, opisuje dla siebie i swoich następców w sposób bardzo szczegółowy majątek i przychody parafii. Zabiera się za naprawy i stawianie nowych zabudowań gospodarczych na parafii, napraw kościoła. W 1834 r. zakłada*

na własny koszt szkołę w Bieżanowie i utrzymuje ją aż do końca swojego pobytu na parafii. Nauki czytania i pisanie odbywają się w domu organisty, a nauczycielami są: sam proboszcz i organista. W 1844 r. zaczęły powstawać po parafiach galicyjskich Towarzystwa wstrzeźliwości, mające na celu walkę z powszechnym na galicyjskiej wsi pijaństwem. Ksiądz podchodził do zakładania towarzystwa z dużym pesymizmem, ale dzięki swoim talentom dyplomatycznym i zdolnościom do przekonywania, udało mu się zachęcić parafian nie tylko do ślubów trzeźwości, ale także ich przestrzegania, co jak wiadomo jest jeszcze większym wyzwaniem. Do stycznia 1846 r. ślubowało ponad 1850 osób. Pijaństwo zmalało, co potwierdził ksiądz jakiś czas później, żaląc się po rabacji na morale parafian, ale także przyznając że *„Powściągliwość od okowity do tej pory trwa w swej pierwotnej sile, wyjąwszy może 60 ludzi”*. Zdarzeniem, które w największym stopniu odcisnęło swoje piętno na księdzu Osuchowskim, były wydarzenia 1846 roku. Luty 1846 r. - w Krakowie wybucha powstanie krakowskie, a równocześnie rozpoczyna się inspirowana przez Austriaków rabacja galicyjska. Również ludność jego parafii jest wzburzona i niespokojna. 25 lutego 1846 r. do Bieżanowa przyjechał ubrany w białą sukmanę, z krakuską o pawich piórach na głowie, przepasany pałaszem i na pięknym wierzchowcu ekonom z Płaszowa, Michał Pleszowski. Towarzyszyło mu dwóch krakusów na koniach. Mieli oni za zadanie objechać podkrakowskie wsie i odczytać „Manifest”, zachęcając lud do wzięcia udziału w powstaniu. Ludność nie tylko nie przyłączyła się do powstańców, ale następnego dnia zaczęła rabować dwory w Prokocimiu, Bieżanowie i Przewozie. 26 lutego chłopcy zabili w dworze w Bieżanowie pisarza dworskiego Kajetana Bętkowskiego. 27 lutego 1846 r. pod plebanią pojawił się tłum i przez całą noc oblegał plebanię. Ksiądz Osuchowski zabarykadował się na plebanii i przerażony całą noc chodził po izbie, palił cygara, szykując się na śmierć. Ksiądz wysłał zaufanego parafianina do Wieliczki po pomoc, ale nad ranem, zanim przybyła odsiecz, chłopcy odstępili, nie czyniąc księdzu krzywdy. Zdarzenia odcisnęły piętno na księdzu, przestał pisać Kronikę Parafialną, wspominając że *„od owego czasu odeszła mnie ochota”*. Od momentu opuszczenia parafii w Wieliczce, ksiądz Osuchowski cały czas myślał o powrocie do niej w przyszłości, już jako proboszcz. 26 listopada 1843 r. zmarł ksiądz Danek, proboszcz wielicki. Niestety mimo wielu starań, księdzu Osuchowskiemu nie udało się objąć po nim schedy. Dopiero w 1852 r. udało się księdzu Stanisławowi spełnić swoje marzenia i wrócić do Wieliczki - w roli proboszcza. Z książki Ludwika Młynka „Dzieje parafii wielickiej w zarysie”, można się dowiedzieć, że ksiądz Stanisława Osuchowski: Założył i uporządkował bibliotekę parafialną. Zorganizował wygodną wikarówkę dla trzech księży, którzy zostali pozbawieni własnych plebanii z powodu rozebrania małych kościółków, a wśród nich także i kościoła św. Sebastiana. W kościele parafialnym wzniesiono 8 nowych ołtarzy, a w 1856 r. wzniesiono nowy ołtarz główny. We wsi Łyczanka (k. Sieprawia), ówczesnych dobrach parafii w Wieliczce, wybudował w latach 1861 - 1864 r. kaplicę, stojącą tam do dzisiaj. Budowa trwała kilka lat, a w archiwum parafialnym w Wieliczce zachowały się zestawienia wydatków na budowę kaplicy, prowadzone przez ks. Osuchowskiego. W archiwum parafialnym w Wieliczce zachowało się też kilka innych skrupulatnie prowadzonych przez księdza Osuchowskiego ksiąg rachunkowych z przeprowadzanych w kościele św. Klemensa i parafii inwestycji. Poza działalnością duszpasterską, ksiądz był osobą aktywną społecznie i o wielu zainteresowaniach. Przegląd ówczesnej prasy wskazuje, że był np. członkiem Cesarsko - Królewskiego Towarzystwa Gospodarczo - Rolniczego w Krakowie, Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie czy prenumerował czasopismo „Badania Historyczne”. Działania księdza w poprawie kościoła i parafii sprawiły, że cieszył się wielkim uznaniem wśród

mieszkańców i władz Wieliczki. W liście władz Wieliczki do Biskupa Tarnowskiego z 1858 r., napisano m.in. *„Nie mogę przy tej sposobności na czele wybranych mężów i tego pominąć, że po 50 przeszło latach istnienia jedynie murów tego Kościoła, - wewnętrzne ozdoby i ołtarze w tymże - przyszły nareszcie do skutku a to staraniem niez mordowaną gorliwością, poświęceniem się i wylaniem zupełnem Jegomości X Osuchowskiego Dziekana i proboszcza. Jemu to zawdzięczamy przede wszystkim pieczołowitość około kościoła tutejszego, On to umiał obudzić w nas Ducha ku przysposobieniu Domu Bożego.....”* Ksiądz w 1864 r. został kanonikiem honorowym tarnowskim, ale pod koniec roku spotkał go jeszcze większy zaszczyt. 30 grudnia 1864 r. został wybrany na Burmistrza Miasta Wieliczka. Było to na tyle niezwykle zdarzenie, że 3 stycznia 1865 r. Urząd Cyrkularny przed przesłaniem aktu wyboru do komisji namiestnictwa dla zatwierdzenia, zwrócił się z zapytaniem do konsystorza biskupiego tarnowskiego, czy sprawowanie przez proboszcza funkcji burmistrza nie stoi aby w sprzeczności z prawem kanonicznym. 9 stycznia 1865 r. konsystorz odpisał, że zasadniczo przepisy kościelne na to się nie zgadzają, ale jeżeli urząd się na to zgodzi i ksiądz Osuchowski będzie miał na tym urzędzie zastępcę, to on też zgodzi się na ten wybór, przy spełnieniu jeszcze kilku dodatkowych warunków. I tak po kilku miesiącach ksiądz objął stanowisko Burmistrza, o czym donosiła m.in. prasa katolicka. Niestety w Aktach Miasta Wieliczki nie zachowały się akta z tego okresu, stąd trudno jest ustalić szczegóły działalności księdza na tym polu, szczególnie że był burmistrzem tylko przez kilka miesięcy. Być może dalsza kwerenda umożliwi bardziej szczegółowe naświetlenie działalności księdza Osuchowskiego na tym polu. We wrześniu 1864 r. ze względu na „nadwątlone zdrowie” poprosił o zwolnienie z obowiązków dziekana wielickiego i inspektora szkolnego, które to zwolnienie otrzymał. Zmarł rok później, 19 września 1865 r., po długiej i ciężkiej chorobie. Wg. metryki zgonu zmarł na (Apoplexia pulmanum) czyli apopleksję płuc. Ksiądz spoczywa na cmentarzu parafialnym w Wieliczce w kwaterze VIII, rząd 5, grób 25. Inskrypcja nagrobna jest już prawie całkowicie nieczytelna, można tylko dostrzec pojedyncze słowa i „pokój jego duszy”. Postać księdza Osuchowskiego jest mało znana, a w pełni zasługuje na popularyzację i upamiętnienie.”

Podziękowania:

Księdzu Bogdanowi Markiewiczowi, proboszczowi parafii Biezanów, za udostępnienie bogatego archiwum parafialnego

Księdzu Wojciechowi Olszowskiemu, proboszczowi parafii św. Klemensa w Wieliczce (i Panie Agnieszce Medreckiej), również za udostępnienie bogatego archiwum parafialnego

Ks. Jackowi Słowikowi z Archiwum Diecezjalnego w Tarnowie

Pani Alicji Kawie z Archiwum abpa Eugeniusza Baziaka w Krakowie

Panu Tomaszowi Koseckiemu, Jakubowi Gwiazdowskiemu, Annie Stoczek, Stanisławowi

Stawarczykowi i wielu innym za przekazane informacje.

Pani Jadwidze Dudzie i wszystkim tu obecnym za możliwość wygłoszenia prelekcji.”

Po prelekcjach wyświetlono film przygotowany przez wieliczana Ignacego Kowalewskiego pt. „Epitafia” księży i zakonników na Cmentarzu Komunalnym w Wieliczce. Autor napisał do filmu tekst, który śpiewał do własnej muzyki:

Epitafia po księżach pozostały

Ich życia los osiągnął kres.

Księża katecheci, proboszczowie

Krzyż codzienny pomagali nieść.

Ofiarowali wszystko co mieli

Rodzinę najwyższy skarb.

Świadectwem Kościoła byli

Wielicki hartowali skarb

Dzieło matek i ojców

Wpajali świadectwem swym

W historii ślad utrwalili

Byśmy nie zabłądzili, Byśmy nie zabłądzili

Na slajdzie pojawiły się nazwiska zmarłych duchownych: Adam Bogucki, Andrzej Juszkiewicz, Adam Gabryś, Marian Gazek, Zygmunt Goljan, Zygmunt Grodnicki, Stanisław Hałatek, Franciszek Kania, Jan Krzyszkowski, Piotr Czańba, Andrzej Mistsat, Wojciech Orzeł, Leopold Perisch, Stefan Piotrowski, Franciszek Presentkiewicz, Stanisław Rzepecki, Józef

Stryszowski, Franciszek Studentowicz, Edward Ślaski, Józef Śliwa, Stanisław Twardowski.
Następnie kolejne slajdy prezentowały fotografie epitafium i niektóre zdjęcie zmarłego:

Ś.P. Ks. PRAŁAT ADAM BOGUCKI, Proboszcz Parafii w Choczni, Żywcu, Jabłonce Orawskiej
ur. 2.IX.1916 - ZM. 5. I. 2003 JEZU UFAM TOBIE

Ś.P. Ks. ANDRZEJ JUSZKIEWICZ UR. 30.VI.1966 WIKARIUSZ W BRZEZIU ZM. 2. IX. 1958
PO 10 LATACH KAPŁAŃSTWA.

S.P. Ks. KANONIK ADAM GABRYŚ 7. IX. 1918 - 1. I.1975

Ś.P. Ks. Kan. MARIAN GAZEK B. PROBOSZCZ DIEC. KATOWICKIEJ B.WIĘZIEŃ OBOZU
KONCENTRACYJNEGO 23. IX. 1907 w Wieliczce, zm. 2. IV. 1971 w Wieliczce. PROSI O
ZDROWAŚ MARIO

S.P. Ks. PRAŁAT KAZIMIERZ GAŁOŃSKI PROBOSZCZ WIELICKI (foto) 5.III.1920
11.XII.2002

X STANISŁAW HAŁATEK DZIEKAN I PROBOSZCZ WIELICKI Ur. w Kętach 1857 zm. 29. X.
1932. (foto)

S.P. Ks. FRANCISZEK KANIA PROBOSZCZ W GIEBUŁTOWIE UR. 17 PAŹDZIERNIKA 1864
ZM. 17 LISTOPADA 1910

S.P. Ks. JAN KRZYSZKOWSKI PROBOSZCZ PARAFII w Starej Kościelnicy 27 lat
KAPŁANSTWA w SŁUŻBIE BOGU 1909 -1977 POKÓJ JEGO DUSZY.

S.P. Ks. PIOTR CZAŃBA 27. VI.1923 -25.VII. 2003 „Chryste naucz nas dźwigać krzyż w
każdym cierpiącym człowieku”.

S.P. Ks. KAN. ANDRZEJ MISTAT 12. XI.1919 + 19.II. 1999. WIĘZIEN OKRESU
STALINOWSKIEGO PROBOSZCZ STAREJ WSI K/OŚWIECIMIA

S.P. Ks. WOJCIECH ORZEŁ 13. X.1878 + 27. II. 1957 JEZU UFAM TOBIE

S.P. Ks. Stanisław Osuchowski proboszcz wielicki 1802-1865, inspektor szkolny, prezes
wielickiego Magistratu

D.O.M. Leopold PERISCH ur. 1807 zm. 1878 kanonik i proboszcz wielicki w latach 1866 -
1878, powiatowy inspektor szkolny, członek honorowy TS Lutnia.

S.P. Ks. KANONIK STEFAN PIOTROWSKI DŁUGOLETNI KATECHETA W WIELICZCE.

Zasnął w Panu 16 LIPCA 1966 przeżywszy lat 76 w tym w 51 w KAPŁAŃSTWIE. PROSI O MODLITWĘ

S.P. Ks. FRANCISZEK PRZENTKIEWICZ PROBOSZCZ I PREPOZYT W WIELICZCE 31. VIII. 1867 + 9.XI.1937 PROSI O WESTCHNIENIE DO BOGA

S.P. Ks. STANISŁAW RZEPECKI EMER.PROBOSZCZ LAT 64 ZMARŁ 21.VI. 1927

S.P. Ks. Kan. JÓZEF STRYSZOWSKI DŁUGOLETNI PROBOSZCZ PARAFII OSŁA v-ce DZIEKAN DEKANATU BOLESŁAW UR. 22.I. 1926 ZM. 4. VI. 1985 MIŁOSIERDZIE PANA NA WIEKI Z PROŚBĄ O MODLITWĘ ZA JEGO DUSZĘ RIP.

S.P. Ks. KANONIK FRANCISZEK STUDENTOWICZ WIELOLETNI KATECHETA w Wieliczce ur. 4.3. 1910 w Nowym Targu + 20. X.1955 w KRAKOWIE R.I.P.

S.P. STANISŁAW TWARDOWSKI KANONIK I DZIEKAN, PROBOSZCZ WIELICKI ur., 1849 + 2 list. 1908. POKÓJ JEGO DUSZY! KOCHANEMU SYNOWI MATKA.

S.P. Ks. EDWARD ŚLASKI DZIEKAN, B.PROBOSZCZ... UR. 1860 R.ZM. 3.VIII.1929 PROSI O MODLITWĘ

SP. KS. ZYGMUNT GRODNICKI KANONIK-JUBILATA UR. 23.I. 1881 - ZM. 20.XII.1957

D.O.M. Ks. ZYGMUNTOWI GOLJANOWI PRAŁATOWI I PROBOSZCZOWI WIELICKIEMU. MEŻOWI WIELKIEJ POBOŻNOSCI I ŁEBOKIEJ NAUKI 1824 +1885 w UZNANIU JEGO ZASŁUG WDZIĘCZNI PARAFJANIE TEN POMNIK WYSTWILI.

S.P. KSIĄDZ PRAŁAT JÓZEF ŚLIWA PROBOSZCZ I DZIEKAN WIELICKI 1890 1964.

Reformaci - Franciszkanie pochowani na Cmentarzu Komunalnym w Wieliczce: Ojcowie: Mateusz Dzielski, Alojzy Joniec, Walenty Miziniak, Gentyliś Trybalski, Kazimierz Potoczak, Andrzej Gabryś, Szczepan Antoni Pawlik. Bracia: Jacek Krauze, Kryspin Franciszek Strach, Maurycy Jan Kołacz, Placyd Czernek.

Fotografie na temat ks. Wojciecha Janke (1949-2021) i jego mamy Jadwigi Janke (1913-1976), nauczycielki w Technikum Ekonomicznym w Wieliczce. Wojciech Janke ukończył Szkołę Podstawowa nr 1 w Wieliczce, Technikum Ekonomiczne. W tym czasie był członkiem zespołu muzycznego i Ruchu Światło Życie - Oazy. Studiował na AGH. 16.05.1982 r otrzymał święcenia kapłańskie. Był proboszczem w Parafii pw. Zesłania Ducha Świętego w Lalikach. Ks. dr Marek Studencki, wikariusz generalny Diecezji Bielsko-Żywieckiej w 2021 r. na pogrzebie w Wieliczce ks. Wojciecha powiedział: „... Życie ks. Wojciecha może służyć za scenariusz najciekawszego filmu, najpiękniejszej książki. A nicią przewodnią byłoby to, że Pan Bóg nas prowadzi przez życie, Opatrzność Boża nami się opiekuje. W filmie występują

Halina Klimczyk i Włodzimierz Trojanowski, koleżeństwo ks. Wojciecha. Autor dziękuje Jerzemu Klimczykowi za udostępnienie albumu z fotografiami.

Ksiądz prałat Zbigniew Gerle, Honorowy Obywatel Wieliczki - Wspomnienia.

Jestem kapłanem od 1973 r. Na stanowisku proboszcza byłem ostatnich 30 lat, w tym 7 lat w Parafii pw. św. Tadeusza Judy w Krakowie-Czyżynach i od 1994 r. przez 23 lata w Parafii pw. św. Klemensa w Wieliczce. Z tego okresu wspomnę sprawy, wydarzenia, które zapadły w mojej pamięci. Gdy objąłem probostwo w Wieliczce byłem zaangażowany w sprawę ochrony kościoła, wikarówki jako zabytku. Na wikarówce nie było dachu, zapadł się strop. Poprzedni proboszcz ks. Kazimierz Gałoński uważał że budynek trzeba wyburzyć a Wojewódzki Konserwator Zabytków w Krakowie, że wikarówkę trzeba zachować. Ostateczne przyszła decyzja Sądu że wikarówkę trzeba zachować. Nie było na ten cel pieniędzy. Prowadziłem rozmowy z władzami miasta, Kopalni Soli „Wieliczka” w jaki sposób pozyskać fundusze na ten cel. Państwo zabrało Parafii św. Klemensa teren pod budowę w Wieliczce Osiedla Wincentego. Pola. Gdy po 1989 r. zmienił się ustrój Gmina Wieliczka była zobowiązana dać Parafii św. Klemensa tereny zamienne. Nie dało się oddać działki, którą Państwo zabrało, bo już stało na niej osiedle. Wtedy Gmina w zamian oddała część działki za obecnym Herzem. Tą działkę parafia sprzedała i pozyskała fundusze na remont wikarówki. Później parafia sprzedała Powiatowi Wielickiemu działkę pod budowę Kampusu Wielickiego i były pieniądze na renowację kościoła. Usuwając szkody górnicze kopalnia finansowała część prac przy renowacji kościoła.

Drugim wydarzeniem to były przygotowania i koronacja Papieskimi Koronami cudownego obrazu Matki Bożej Łaskawej Księżnej Wieliczki w uroczystość Zesłania Ducha Świętego dniu 4.06.1995 r. w Wieliczce. Ojciec Święty Jan Paweł II poświęcił korony w Rzymie 26.10.1994 r. Wówczas współpracowałem z ojcem Ludwikiem Kurowskim. proboszczem Parafii pw. Stygmatów św. Franciszka z Asyżu w Wieliczce i kustoszem Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej. Korony nałożył ks. Franciszek Macharski, Arcybiskup - Metropolita Krakowski.

Kolejnym wydarzeniem było powstanie Powiatu Wielickiego w 1998 r. Aby powstał powiat musiało do niego należeć pięć gmin. Zdeklarowały udział gminy: Wieliczka, Biskupice, Gdów, Niepołomice. Kolejną gminą miały być Świątniki Górne. Rada tej Gminy ustaliła chęć przynależenia do Powiatu Wielickiego, ale nie zgodzili się na to mieszkańcy - wybrali Powiat Krakowski. Ostatecznie do powstającego Powiatu Wielickiego przyłączyła się Gmina Klaj.

Ostatnim wydarzeniem była organizacja 31 Świątowych Dni Młodzieży w dniach 26-31.07.2016 r. połączonych z pielgrzymką Ojca Świętego Franciszka do Polski, w tym 28 lipca przywitania papieża na Brzegach w Gminie Wieliczka, gdzie odbyło się spotkanie z młodzieżą z całego świata.”

W dyskusji głos zabrali: Dominik Krysa, Katarzyna Czubak, o. Artur Machała, Krzysztof Kasprzyk, Waclaw Tatar, Halina Klimczyk, prof. dr hab. inż Józef Duda, prowadząca spotkanie.

Dominik Krysa: „Dziękuję Panu Tomaszowi Pieprzycy za pięknie przygotowaną i zaprezentowaną prelekcję o księdzu Stanisławie Osuchowskim. Cytowana przez niego książka ks. S. Osuchowskiego pt. „LIBER MEMORABILUM czyli księga osobliwości albo zbiór zdarzeń lub rzeczy w parafii biechanowskiej” (2012 r.) to świetna lektura do poznania przyczynków lokalnej historii. Ks. Osuchowski pisał językiem lekkim i zabawnym, a gdzie trzeba bardzo mądrze. Miał cięty język i talent literacki. Można czytać do poduszki.”

Katarzyna Czubak: „Kuzynem mojej babci Jadwigi Piotrowskiej, liczącej 102 lata, był ksiądz Marian Sosin (1907.07.25 - 1980.03.05), syn Józefa Sosina i Wiktorii Stanek, o którym babcia mi wspominała. Otrzymałam książkę autorstwa: ks. Władysława Wyszowadzkiego, ks. Krzysztofa Tyliczyczaka, ks. Romualda Szczodrowskiego pt. „„Polska Misja Katolicka w Anglii i Walii 1894 - 2019” Część 3 - Sylwetki zmarłych kapłanów, (Wydawnictwo Bernardinum 2019), w której znajduje się biogram ks. Mariana Sosina - cytuję: „Marian Franciszek Sosin, syn Józefa i Wiktorii z domu Stanek, urodził się 25 lipca 1907 roku w Bogucicach. Szkołę elementarną i gimnazjum humanistyczne ukończył w Wieliczce. Sakrament bierzmowania otrzymał w kościele oo. Reformatorów w Wieliczce. Studia filozoficzne i teologiczne odbywał w Polsce i we Francji. Niestety, studia przerwał wybuch drugiej wojny światowej. W czasie wojny powołany do Wojska Polskiego. Służba wojskowa we Francji i Szkocji. Świecenia kapłańskie otrzymał 26 maja 1945 roku w Edynburgu. Na Uniwersytecie Laterańskim podjął studia z obojga praw, kanonicznego i cywilnego, które ukończył doktoratem. Pozostawał w strukturach Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii. W czasie pracy duszpasterskiej zaskarbił sobie serca i życzliwość Polaków na Devonii. Zmarł 5 marca 1980 roku w Anglii.”

Ojciec Artur Machała: „Moja ciocia pracowała w klasztornej kuchni i często wspominała, że ma w rodzinie księdza i chodziło o Romualda Wojciecha Kosteckiego.

Pragnę wspomnieć, w Parafii pw. Stygmatów Św. Franciszka z Asyżu w 6. 06 2020 r. obchodziliśmy jubileusz 25. lecia (1995-2020) koronacji cudownego obrazu Matki Bożej Łaskawej Księżnej Wieliczki Jubileusz 25-lecia koronacji cudownego obrazu. Z wdzięczności Matce Bożej za ponad czterowiekową opiekę nad naszym górniczym miastem, jako wotum wdzięczności, obraz Pani Wielickiej został przyozdobiony nową suknią, którą wykonała pracownia Mariusza i Kamila Drapikowskich z Gdańska.”

Krzysztof Kasprzyk: „Ojciec Romuald Wojciech Kostecki urodził się 29 grudnia 1902 r. w miejscowości Sułów koło Wieliczki. Profesję złożył 30 grudnia 1918 r., święcenia kapłańskie przyjął 30 lipca 1925 r. Studiował w Saulchoir, w Paryżu i w Rzymie, gdzie ukończył studia z zakresu ascetyki i mistyki. Na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie otrzymał stopień doktora teologii. Prowadził wykłady z teologii dogmatycznej na studium dominikańskim we Lwowie, potem na Służewie i w Krakowie. Przez trzy lata wykładał też w Seminarium Śląskim w Krakowie. Kilka lat był redaktorem „Szkoły Chrystusowej” i „Róży Duchownej”. W latach 1945-1948 był przeorem konwentu krakowskiego, a w latach 1950-1957 - regensem naszego studium. Był spowiednikiem w żeńskich zgromadzeniach zakonnych. Wygłosił wiele rekolekcji i konferencji. Człowiek wymagający, niekiedy drobiazgowy, zwłaszcza w zachowywaniu przepisów zakonnych. Autor dzieł i artykułów z dziedziny teologii dogmatycznej, mariologii, sakramentologii i duchowości. Napisał: „Tajemnica wcielenia a

życie wewnętrzne" (1934), „Ordo veritatis: życie intelektualne w Zakonie Dominikańskim" (1934), „Nasza przyjaźń z Bogiem" (1935), „Miłość jako źródło radości" (1937), „Świętość Najświętszej Marii Panny" (1947), „Znaczenie objawień w Fatima" (1947), „Świętość Najświętszej Marii Panny" (1949), „Świętość Chrystusa (1952), „Boże macierzyństwo najświętszej Maryi Panny" (1958), „Sakrament pokuty" (1963), „Stosunek natury do łaski" (1970), „Radość chrześcijańska" (1972), „Ten, który jest i jego dzieło: rozważania" - Tom 2 (1973), „Dusza w stanie łaski uświęcającej świątynią Trójcy Świętej" (1973), „Prawo łaski i przykazanie miłości" (1974), „Tajemnica życia nadprzyrodzonego: zagadnienie łaski uświęcającej" (1975), „Tajemnice serca" (1981), „Tajemnica współżycia z Bogiem: zagadnienie cnót teologicznych wiary, nadziei i miłości" (1985). Zmarł w szpitalu w Warszawie dnia 8 sierpnia 1991 r. , w dniu św. Ojca Dominika, przeżywszy 89 lat, w dominikańskiej profesji zakonnej 73, w tym kapłaństwa 66. Niech odpoczywa w pokoju!

Źródło:

https://www.google.pl/search?q=inauthor:%22Romuald+Wojciech+Kostecki%22&hl=pl&tbm=bks&ei=_BZpYuy5M8jJrgTh9o3QDA&start=0&sa=N&ved=2ahUKEwjs47YgLT3AhXIpIsKHWF7A8o4FBDy0wN6BAgBEEQ&biw=1366&bih=643&dpr=1 C. Wichrowicz, Kostecki Romuald Wojciech (1902-1991), [w:] Słownik Polskich Teologów Katolickich, tom 8, s. 299-304."

Natomiast o ojcu Janie Narcyżu Turchanie, chciałbym dodać, że szkoła podstawowa w Trąbkach nosi imię o. Jana Narcyża Turchana. Jego biogram był zamieszczony w zeszyt 139 „Biblioteczka Wielicka" Jadwiga Duda, 194 spotkanie z cyklu „Wieliczka-Wieliczanie", pt. „Ziemia Wielicka pod okupacją niemiecką w latach 1939-1945 - w 70 rocznicę aresztowań (1943-2013): 23.11 w Podłężu, Niepołomicach, 23/24. 11. 1943 r. w Gdowie, 8, 10, 12. w Biskupicach i egzekucji Polaków z Afiszy Śmierci w Wieliczce 6.11 i 4.12. 1943 r., w Podłężu 2.02. 1944 r." (Urząd Miasta i Gminy Wieliczka, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Wieliczce, Stowarzyszenie „Klub Przyjaciół Wieliczki", str.1- 68, 2014 r.,

Obszerny biogram napisał o. Bogdan Brzuszek OFM „Błogosławiony o. Narcyż Jan Turchan", Męczennicy 1939-1945, Wydawnictwo Duszpasterstwa Rolników, (Włocławek 2001).

Chciałbym jeszcze dodać, że parafia w Biskupicach obchodzi uroczystości 800 lecia istnienia parafii i w 2021 roku został umieszczony obelisk wraz ze skwerem upamiętniający o. Jana Narcyża Turchana, tuż przy wejściu i ogrodzeniu kościoła. 19 każdego miesiąca jest odprowadzane nabożeństwo do o. Narcyża i litania."

Wacław Tatara: „Przeczytałem książeczkę ks. Jana Boćkowskiego CSMA pt. „Dzieje Zakładu Wychowawczego im. Ks. Br. Markiewicza w Pawlikowicach (1903-1951) (1986). W niej na stronie 2 znajduje się taki zapis: „Władysław Morsztyn. Tenże po odbytej dyspucie pomiędzy katolikami a arianami na zamku Jana Wielopolskiego w Rożnowie k/Pawlikowic wraz z żoną Barbarą z Moskarzewskich w 1660 r. przeszedł na katolicyzm." Czy ktoś wie gdzie znajdował się w Rożnowie dwór Jana Wielopolskiego?

Nikt nie znał odpowiedzi. Jadwiga Duda stwierdziła, że jest w posiadaniu wymienionej książki.

Halina Klimczyk: „Odczytam mój wiersz, który napisałam w związku z pogrzebem ks. Wojciecha Janke pt. „Boży Pokój”

Zabiegani utrudzeni

Zdrowi mocni słabi chorzy

Wszyscy zmierzamy do Ojca

Do Domu Zwanego Bożym.

Żeby tylko na czas zdążyć

Poukładać ziemskie sprawy

By się wrota nie zamknęły

Gdy oliwa się wypali

By kapłan podał nam wiatyk

Co przepustką jest do nieba

I otoczył nas modlitwą

Tego nam najbardziej trzeba

By sam Chrystus przeprowadził

Nas przez bram niebieskich progi

I z tego ziemskiego zgiełku

Przeniósł nas do ciszy y błogiej

Tej niebieskiej i tej świętej

Gdzie nie będzie żadnej trwogi

I nie będzie łyzy cierpienia

Będzie tylko Pokój Boży.”

Józef Duda: „W czasie, gdy byłem burmistrzem Rada Miejska w Wieliczce nadała cztery honorowe obywatelstwa, wszystkie związane z katastrofą w Kopalni Soli w Wieliczce, spowodowaną wyciekami w poprzeczni Mina. W pierwszym tygodniu po wybraniu mnie na Burmistrza Wieliczki, pod koniec września 1992 roku, nastąpił duży wyciek w Kopalni Soli. Wycieki te występowały w kilka kolejnych czwartki i powodowały poważne uszkodzenia kościoła i klasztoru Franciszkanów Reformatów. Kopalnia zabezpieczała kościół i klasztor wykonując stemplowanie. Prace te wymagały czasu a destrukcja zwłaszcza klasztoru była znaczna. Jestem przekonany, że gdyby wyciek powtórzył się w kolejny czwartek to uległaby zniszczeniu południowo wschodnia część klasztoru. W czasie zagrożenia mieszkańcy modlili się gorliwie o powstrzymanie katastrofy. Jestem przekonany, że modlitwy te zostały wysłuchane i miasto nie uległo zniszczeniu. Po opanowaniu zagrożenia ojciec Ludwik Kurowski, ówczesny proboszcz i gwardian, rozpoczął starania o koronację obrazu Matki Bożej Łaskawej koronami papieskimi, jako podziękowanie za ocalenie miasta. Starania te wsparł ówczesny Metropolita Krakowski Ks. Kardynał Franciszek Macharski. Ksiądz Kardynał z początkiem września przeszedł poważną operację. Jeszcze ze szpitala napisał list pasterski i wspierał mieszkańców modlitwą w cierpieniu. Po powrocie z rekonwalescencji na nadszybiu szybu Regis odprawił mszę świętą barbórkową w intencji wielickich górników i kopalni soli. Dużej pomocy udzielił miastu Wojewoda Krakowski Tadeusz Piekarz. Dzięki jego pomocy finansowej wybudowano nowy kolektor przechodzący przez teren byłego dworca PKS. Kolektor ogólnospławny został bowiem zniszczony wskutek awarii w kopalni i płynące nim m.in wody opadowe mogły zwiększać zagrożenie dla kopalni i miasta. Najważniejszym osobom udzielającym Wieliczce pomocy Rada Miejska nadała tytuł Honorowego Obywatela Królewskiego Górniczego Wolnego Miasta Wieliczki. W porządku chronologicznym są to: Wojewoda Tadeusz Piekarz, Ks. Kardynał Franciszek Macharski, Ojciec Święty Jan Paweł II oraz ojciec Ludwik Kurowski.”

Jadwiga Duda: „18.12 2002 r. zorganizowałam 60. spotkanie „Wieliczka-Wieliczanie”

poświęcone księdzu wielickiemu proboszczowi Władysławowi de Rosenburg Groshowi (1910-1977). Po spotkaniu zredagowałam zeszyt 5 „Biblioteczki Wielickiej” (2002 r.)

4. 10 2015 r. w dniu imienin Franciszka w Koźmicach Wielkich zorganizowałam 17 spotkanie z cyklu „Koźmice-Koźmiczanie” poświęcone kapłanom z Koźmic Wielkich o imieniu Franciszek. Są to śp. ks. Franciszek Ciaptacz (1927-1982) - pochowany w USA, ks. Franciszek Kapusta (1887 - 1944) - spoczywa na cmentarzu w Woźnikach k. Wadowic ks. Franciszek Sitko (1889 - 1955) - spoczywa na cmentarzu w Zawoi. Zebrane informacje zostały opublikowane wraz z fotografiami w zeszycie 160 „Biblioteczki Wielickiej”(2015).

Z żyjących kapłanów pochodzących z Koźmic Wielkich trzeba wspomnieć ks. Ludwika Michalika urodzonego w 1932 r., absolwenta LO w Wieliczce i Seminarium Duchownego w Kielcach. Od 1970 r. pracował w Parafii w Charsznicy, gdzie przy udziale parafian wybudował: kościół, plebanię, organistówką, Dom Opieki Społecznej, założył cmentarz. Przyczynił się do odrodzenia Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży i Akcji Katolickiej. Od 2008 r. jest na emeryturze i przygotowuje do wydania „Pamiętnika”. Napisał książkę pt. „Historia Charsznicy i parafii pw. Matki Bożej Różańcowej (2008 r.). 8.07.2020 r świętował 60. lat kapłaństwa i 50 lat pracy duszpasterskiej.

Z Koźmic pochodzi ojciec Łukasz Porąbka, pijar, od 13.08.2019 r. jest proboszczem parafii Wniebowzięcia NMP w Boleszewie koło Wejherowa. Był moim uczniem w szkole podstawowej w Koźmicach Wielkich - uczyłam go historii. Potem uczęszczał do LO w Wieliczce. 15.05.2010 r. miał święcenia kapłańskie.

W 2016 r. staraniem ks. Kazimierza Kubika proboszcza Parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski ukazała się książka autorstwa ks. Kazimierza Kubika i ks. Andrzeja Zwolińskiego pt. „Kapłani lwowscy z Raciborska Ks. Jan Gustkowicz (1906-1993), ks. Stanisław Gustkowicz (1916-1944)”.

Z Grajowa w Gminie Wieliczka wywodzi się Sługa Boża siostra norbertanka Emilia Podoska (1845-1889). 1.09.2015 r. została patronkom Szkoły Podstawowej w tej wsi. O niej mówiliśmy na 138 spotkaniu „Wieliczka-Wieliczanie” w 2009 r. w ramach siódmego spotkania z serii „Wsie w Gminie Wieliczka”. Relacja ze spotkania znajduje się w zeszycie 82 „Biblioteczki Wielickiej”.

Z Wieliczki pochodzi ksiądz dr Michał Kania, absolwent Szkoły Podstawowej nr 3 w Wieliczce, obecnie dyrektor Wydziału Katechetycznego Kurii Metropolitalnej w Krakowie.

Prelegentom dziękuje za wygłoszone prelekcje i wręczam im od Burmistrza Miasta i Gminy Wieliczka książkę Pawła Figlewicza pt. „ŚWIĘTO WOLNOŚCI. DZIEJE WIELICZKI W OKRESIE SAMORZĄDOWYM 1990-2018” (2019 r.). Zapraszam do udziału w miejsko-gminnych obchodach 2 maja o godz. 10.00 - Święta Flagi w Koźmicach Wielkich przy pomniku żołnierzy ZWZ-AK oraz 3 Maja w 231. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3.05.1791 r. o godz.10.00-tej w Mszy św. w kościele pw. św. Klemensa a po niej w przemarszu pod Pomnik Odrodzenia Polski

i składaniu kwiatów. Członków KPW zapraszam na wycieczki: 10.05. (wtorek) b.r. na godz. 13.00-do Muzeum Lotnictwa Polskiego a 24.05. (wtorek) godz.12.00 do Muzeum „Rydłówka”. Wszystkich zapraszam do wspólnego zdjęcia. Przebieg spotkania fotografowała Justyna Twardosz. Po spotkaniu ze studentami UJ rozmawiali: Krystyna Wróbel, Katarzyna Czubak, Jan Matzke, ks. Zbigniew Gerle.

W 26 spotkaniu „Wieliczka-Wieliczanie” Bis! uczestniczyły 53 osoby: Małgorzata Adaszyńska, o. Damian Bieńkowski OFM, dr Jacek Chrzęszczewski, Katarzyna Czubak, Małgorzata Dobrowolska, ks. Zbigniew Gerle, Maria Grubecka, Jerzy Klimczyk, Małgorzata Łyżczarz, o. Artur Machała OFM, Antoni Obrzud, ks. dr Wojciech Olszowski, o. Leon Zdzisław Pokorski OFM, Janina Przetaczek, Małgorzata Rebizant, Maciej Rzepecki, Beata Staniewska, Stanisław Stawarczyk, Jan Szuro, Waław Tatar, Justyna Twardosz, Anna Woźniak, Joanna Zygmunt, studenci etnologii UJ: Adam Dragan, Jakub Grzegorzczak, Wiktoria Janik, Anna Mikulska oraz 25 członków KPW: Michał Anioł, Filip Banaś, Marta Borowiec, Danuta Chrebor, Stanisława Cygankiewicz, Wanda Dziega, Jadwiga Duda, Józef Duda, Halina Dyląg, Włodzimierz Grzywacz, Krzysztof Kasprzyk, Elżbieta Kawecka-Cebula, Anna Kisiel, Grażyna Kowal, Adam Lachman, Krystyna Łuszczkiewicz, Jan Matzke, Anna Młynarczyk, Aleksandra Pasek, Aldona Maria Pawłyk, Marin Perek, Tomasz Pieprzyca, Wanda Polan, Marian Sipióra, Krystyna Wróbel.

Dziękuję pracownikom UMiG Wieliczka: Łukaszowi Birze za współpracę w wydrukowaniu afiszy na 26 spotkanie „Wieliczka-Wieliczanie” Bis!, Justynie Kozioł i Elenie Borkowskiej za przygotowanie upominków, Andrzejowi Jarosowi za ustawienie sprzętu do prezentacji slajdów, Małgorzacie Łyżczarz za opiekę nad salą i szatnią, a pracownikowi Wielickiego Centrum Kultury za rozwieszenie afiszy na 26 spotkanie na słupach w Wieliczce. Uczestniczy spotkania wychodząc z sali „Magistrat” zabierali egzemplarze „Głosu Wielickiego” z kwietnia 2022 r. z relacją z 25 spotkania „Wieliczka-Wieliczanie” Bis! i wydarzeń w KPW oraz nabyć tomik „Anioły też płaczą” o. Leona Zdzisława Pokorskiego.

Po spotkaniu Stanisław Stawarczyk przesłał autorce niniejszej relacji fotografię z Mszy św., która odbyła się w stanie wojennym 4.12.1981 r. - po 50 latach przerwy - w wielickiej kopalni w kaplicy św. Kingi. Odprawiał ją ks. kardynał Franciszek Macharski. Przy ołtarzu był także alumn - przyszły ksiądz Marian Polonka z Wieliczki, który obecnie pracuje w parafii w Niepołomicach. Wspominał także księdza Roberta Zycha, wielicianina, który pomagał księdzu śp. Krzysztofowi Winiarskiemu w Parafii Matki Bożej Częstochowskiej w Sierczy. Dziękuję.

Stowarzyszenie „Klub Przyjaciół Wieliczki” zaprasza na 27 spotkanie z cyklu „Wieliczka-Wieliczanie” Bis! - 25. 05. (środa) 2022 r. o godz.16.00-tej w Wieliczce w sali „Magistrat” pt. „Wieliczka dawniej i dziś”- prelekcja Dominika Krysy, autora projektu i strony internetowej „Zabytki Wieliczki”. Przed spotkaniem o godz.15.00-zbiórka przy pomniku Jana Pawła II i pod przewodnictwem Dominika Krysy udajemy się na wycieczkę po „Śladami Wieliczki w okresie staropolskim”. Zapraszamy.

